

Moyses orabat Dominum Deum suum
(kázání na úterý po 4. neděli postní, Q25)

Řekl jsem latinsky slůvko, které je z lekcí, jež se dnes čtou podle doby, a německy to slovo znamená: Mojžíš prosil pána svého Boha: Pane proč zuříš svým hněvem proto lidu? A Bůh mu odpověděl a řekl: Nech mě se hněvat, Mojžíši, dopřej mi to, dovol mi to, popřej mi toho, povol mi to, abych se hněval a pomstil na tomto lidu! A Bůh pochválil Mojžíše a řekl: tebe vyvýším a učiním tě velkým; i tvůj rod rozmnožím a učiním tě pánem velkého lidu. A Mojžíš řekl: To mne ale vymaž z knihy živých, nebo tomu lidu poshověj!“

A co chce říci tím, když říká: Mojžíš prosil svého Pána Boha.“? Aby byl Bůh tvým Pánem, musíš být ty jeho služebníkem; když tedy činíš své dílo pro vlastní prospěch, nebo pro svou potěchu, nebo pro svou spásu, nejsi doopravdy jeho služebníkem, ježto nehledáš pouze a jen slávu boží, ale svůj vlastní prospěch.

A proč říká: „svého Pána Boha“? Bůh chce, abys byl nemocen - a ty bys chtěl být zdravý; Bůh chce, aby tvůj přítel zemřel - a ty bys chtěl, aby proti vůli boží zůstal naživu; je-li tomu tak, to by pak Bůh nebyl tvým Bohem. Miluješ-li Boha a jsi nemocen - tedy ve jménu Božím! Umře ti přítel - tedy ve jménu Božím! Ztratíš zrak - tedy v Božím jménu! Takový člověk to dělá správně! Ale jsi-li nemocen a prosíš Boha o uzdravení, je ti zdraví milejší než Bůh a on není tvým Bohem; on je Bůh nebe i země, ale není tvým Bohem.

A teď se podívejme na to, že Bůh říká: „Mojžíši, nech mě se hněvat!“ A řekli byste: Proč se to Bůh hněvá? Kvůli ničemu jinému nežli kvůli ztrátě naší vlastní blaženosti - on svého nehledá: Bohu je jen líto, že jednáme proti našemu vlastnímu dobru a blaženosti. Vždyť ho nic nemohlo bolet více, nežli utrpení a smrt našeho Pána Ježíše Krista, jeho jednorozeného syna, který trpěl pro naši blaženost.

A hledme také, že Bůh říká: „Mojžíši, nech mě se hněvat! Podívejte se, jakou moc má dobrý člověk u Boha. Je nutnou a jistou pravdou, že kdokoli se svou vůlí zcela oddá Bohu a Boha pojme v sebe, sváže ho, takže Bůh pak nemůže nic, než co onen člověk chce. Kdo svou vůlí zcela vydá Bohu, tomu Bůh dá oplátkou celou svoji vůli ve vlastnictví, takže se boží vůle stane jeho vlastní a on je mu zavázán přísahou při samém sobě, takže nemůže činit, než co onen člověk chce; Bůh se však nedá do vlastnictví nikomu, kdo by nejprve nebyl jeho vlastnictvím. Svatý Augustin to tak píše: „Pane ty se nestaneš vlastnictvím nikoho, kdo není předtím již tvůj vlastní.“

Denodenně hudeme Bohu do uší: „Pane, buď vůle tvá!“ Ale když se ta boží vůle stane skutkem, zlobíme se – a zcela neprávem. Je opravdu dobré, aby se naše vůle stala boží vůlí; ale aby se stala boží vůle naší vůlí, je ještě lepší. Stane-li se tvá vůle boží vůlí a ty onemocníš, nebudeš chtít být zdravý proti vůli boží, ale chtěl bys, aby bylo boží vůlí, abys byl zdravý. A povede-li se ti špatně, byl bys rád, kdyby bylo boží vůlí, aby se ti vedlo lépe. Ale stane-li se boží vůle vůlí tvou a budeš-li nemocen - ve jménu božím! A umře-li ti přítel - ve jménu Božím! Je pravdou jistou a nezbytnou, že kdyby na takovém člověku spočinuly veškeré pekelné a očistcové muky i veškerá muka tohoto světa, raději by volil věčné utrpení v pekelných mukách s boží vůlí a podle ní, a měl by to raději nežli věčnou blaženost, a pro boží vůli by raději opustil blaženost Matky Boží a veškerou dokonalost její i všech svatých a raději by setrval v hořkosti a věčných mukách, a ani na okamžik by se od nich neodvrátil, ba by si ani nedopřál pomyšlení na to, že by mohl chtít jinak.

Jakmile se s <boží> vůlí tak sjednotím, že s ní budu zajedno, Otec nebeský ve mně v sobě zrodí svého Syna. Jak to, že „ve mně v sobě“? Protože jsem s ním zajedno a on mě nemůže ze sebe vypudit; a tak tím účinkem přijme Svatý Duch svou podstatu a své bytí ode mne stejně jako od Boha. Proč? Poněvadž jsem v Bohu. Kdyby nepočal z mé podstaty, nepočal by ani z podstaty boží; žádným způsobem mě nedokáže od sebe odloučit. A právě tak byla Mojžíšova vůle zcela boží vůlí, takže měl v Bohu větší zalíbení než v lidu a nežli ve vlastní spáse.

Bůh Mojžíše pochválí, a nic mu neodepřel, neboť nehleděl na sebe, ale i kdyby mu byl slíbil celé své božství, nebyl by to dodržel. A Mojžíš prosil Boha a řekl: Pane vymaž mě z knihy živých!“

Mistři se ptají: Miloval Mojžíš lid více než sebe sama? A odpovídají: ne! Ježto když Mojžíš hledal u lidu slávu Boží, dobře věděl, že je Bohu blíže, nežli kdyby byl opustil slávu boží mezi lidem a hledal by jen vlastní blaženost. Jistě byl natolik božím člověkem, že ve svých činech nehledal svou, ale boží slávu. Dokud jsi svými činy stále více obrácen k sobě, nebo více k jednomu člověku než k druhému, ještě se tvá vůle nestala naprosto vůlí boží.

Náš Pán v evangeliu říká: „Mé učení, není mé, ale toho, který mě poslal“. A tak se k tomu také má postavit dobrý člověk: Mé dílo není mé a můj život není můj. A je to tak, že jsem na tom stejně: Veškerou dokonalost a blaženost, již má svatý Petr a jež vyznačuje z hlavy svatého Pavla, i veškerou blaženost, která jim odtud plyne, okouším já stejně jako oni a budu se jí těšit navěky, jaky bych jí byl sám dosáhl. Ba spíše: Z veškerých činů, které andělé a svatí, i svatá Máří Matka Boží vykonali, budu mít i já věčnou radost, jako bych je byl sám vykonal.

Pravím: lidství a člověk jsou různé věci. Lidství je samo v sobě vznešené - to nejvyšší z lidství je rovno andělům a je sourodé s božstvím. I ona nejvyšší sjednocenost, již měl Kristus se svým Otcem, je mi přístupná a mohu ji získat, kdybych dokázal odložit jednotlivost toho a toho a dokázal přijmout lidství. A vše, co Bůh dal svému jednorozenému Synu, dal také mně, a to ve stejné a neméně dokonalosti jako jemu, ba dal mi ještě více:: dal Kristu více z mého lidství nežli mně, ježto mu nic nedal; dal to mně a ne jemu, ježto jemu nic nedal, co by od věků neměl v Otcí. - Když tě udeřím - udeřím v první řadě Purkarta, nebo Jindřicha, ale neudeřím člověka. A to Bůh tak neučinil - on vzal na sebe v první řadě lidství.

Kdo je to člověk? Člověk, který má své jméno od Krista. A proto říká náš Pán v evangeliu: Když se tě někdo dotkne, zasáhne mé oko.“

Teď ale říkám: Mojžíš prosil svého Pána Boha.“ Mnoho lidí prosí Boha o všechno, co může vykonat, ale nechtějí Bohu dát vše, co mohou vykonat oni; chtějí se s Bohem dělit a popřát mu jen maličko, jen tu nejmizernější částku. Ale co Bůh v první řadě dává, je On sám. a máš-li Boha, máš v Bohu všechno. Jednou jsem již řekl, že kdo má Boha a vše s ním, nemá o nic více, než kdyby měl Boha samotného. A také říkám: Tisíc andělů na věčnosti není více než jeden nebo dva, poněvadž na věčnosti neexistuje počet, ta je nad počtem.

„Mojžíš prosil svého Pána Boha“ <Jméno> Mojžíš znamená tolik, co „vytažený z vody“.

Teď ale promluvíme o vůli: Kdyby někdo vydal na Boha sto marek zlata, to by byl veliký čin a jako velký čin by to vypadalo; ale já říkám: když budu mít [takovou] vůli, kdybych měl sto marek, které bych mohl dát, je už to celá a úplná vůle, jako bych je byl Bohu vyplatil a on mi na ni musí dát odpověď, jako bych mu skutečně byl vyplatil těch sto marek. A více řeknu: Kdybych měl vůli, jen mít celý svět, že bych ho chtěl <Bohu> dát, už jsem Bohu daroval splátkou celý svět a on mi musí dát odpověď, jako bych mu ten celý svět byl dal. A také řeknu? Kdybych svou vlastní rukou probodl papeže a nestalo by se to mou vlastní vůlí. mohl bych jít k oltáři a nic by mi to nebránilo říkat mši.

Pravím: Lidství je stejně dokonalé v tom nejubožejším a nejpohrdanějším člověku, jako u papeže nebo u císaře, ježto lidství samo v sobě je mu milejší, než ten člověk, kterého s sebou nosím.

Abychom byli takto sjednoceni s Bohem, ktomu nám dopomoz pravda, o níž jsem zde hovořil. Amen.